

KỶ NIỆM 30 NĂM NGÀY THÀNH LẬP LIÊN MINH HỢP TÁC XÃ VIỆT NAM (29/10/1993 - 29/10/2023)

Tiếp tục đổi mới, phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động của kinh tế tập thể

Trong 30 năm xây dựng và phát triển, Liên minh Hợp tác xã (HTX) tỉnh đã giữ vai trò nòng cốt trong phát triển kinh tế tập thể (KTTC), HTX, nhất là làm tốt vai trò cầu nối giữa Đảng, Nhà nước với khu vực KTTC, HTX, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của thành viên. Ngoài ra, còn phối hợp tham mưu xây dựng nhiều chính sách hỗ trợ, xây dựng mô hình HTX sản xuất gắn với chuỗi giá trị. Qua đó ngày càng khẳng định vai trò, vị thế của Liên minh HTX tỉnh.

Từng bước lớn mạnh

Ngày 30/10/1993, Đại hội đại biểu toàn quốc các HTX Việt Nam lần thứ nhất được tiến hành. Đại hội đã thông qua Điều lệ Hội đồng Trung ương Liên minh các HTX Việt Nam là tổ chức hỗ trợ, đại diện và bảo vệ quyền, lợi ích cho các HTX thuộc các lĩnh vực tiểu thủ công nghiệp, giao thông vận tải, thương mại dịch vụ, xây dựng

và các ngành nghề phi nông nghiệp khác. Năm 2000, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II quyết định đổi tên Hội đồng Trung ương Liên minh các HTX Việt Nam thành Liên minh HTX Việt Nam.

30 năm xây dựng và phát triển, trải qua 6 kỳ đại hội, nhiều thể lệ cán bộ nối tiếp nhau, Liên minh HTX tỉnh đã phát huy được vai trò đại diện cho lĩnh vực KTTC; vị thế của Liên

minh HTX tỉnh tiếp tục được khẳng định, thực sự là chỗ dựa tin cậy cho các HTX và doanh nghiệp thành viên phát triển, đã thực hiện tốt nhiệm vụ Cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo phát triển KTTC tỉnh; tham gia thực hiện có hiệu quả các chương trình mục tiêu quốc gia; thực hiện tốt chức năng đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của thành viên; tăng cường hoạt động tư vấn, hỗ trợ, cung

ứng một số dịch vụ công cho khu vực KTTC, HTX; đẩy mạnh công tác tuyên truyền, đào tạo, cung ứng dịch vụ, tư vấn, hỗ trợ tổ chức lại, thành lập mới HTX, xây dựng nhiều HTX sản xuất gắn với chuỗi giá trị.

Đến nay, toàn tỉnh có 461 HTX, quỹ tín dụng nhân dân; 1 liên hiệp HTX với hơn 465.000 thành viên. Các HTX, quỹ tín dụng nhân dân phát triển rộng khắp ở các huyện, thành phố. Liên minh HTX tỉnh đã thu hút được 440 thành viên, trong đó có 333 HTX, 85 quỹ tín dụng nhân dân và 22 doanh nghiệp.

Thay đổi tư duy kinh tế tập thể

Có thể khẳng định, với tính chất là tổ chức KTTC, ngoài ý nghĩa về mặt kinh tế, các HTX đã thực hiện tốt hệ thống thông qua các dịch vụ hỗ trợ sản xuất, kinh doanh. Các HTX trong lĩnh vực nông nghiệp đã khẳng định vai trò quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội; thực hiện tốt các hoạt động dịch vụ, chuyển dịch cơ cấu cây trồng, vật nuôi, áp dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất, tích cực tham mưu với chính quyền địa phương triển khai công tác phân vùng sản xuất, đầu tư sản xuất theo hướng thâm canh, chuyên canh cao gắn với chương trình tái cơ cấu nông nghiệp, nâng cao

Vùng sản xuất rau theo hướng hữu cơ của HTX Nông nghiệp xanh xã Trung An (Vũ Thư).

hiệu quả sản xuất, tìm kiếm thị trường tiêu thụ sản phẩm. Đặc biệt, một số HTX nông nghiệp tổ chức sản xuất gắn với chuỗi giá trị, áp dụng công nghệ cao kinh tế, thúc đẩy quá trình xây dựng nông thôn mới ở các địa phương. Những hiệu quả ấy đã làm thay đổi tư duy, nhận thức của người dân đối với việc tham gia HTX, tổ hợp tác. Do vậy, thời gian gần đây số lượng HTX thành lập mới tăng đáng kể. Đến nay đã có một số mô hình HTX kiểu mới hoạt động hiệu quả, áp dụng tiến bộ kỹ thuật chuyển đổi phương thức sản xuất, tạo sản phẩm sạch, an toàn, từng bước tham gia vào các chuỗi giá trị sản phẩm như: HTX Chăn nuôi tổng hợp xã Đông Xuyên (Tiền Hải), HTX Nông nghiệp xanh Trung An (Vũ Thư), HTX DVNN xã An Ninh (Quỳnh Phụ), HTX Thanh niên nuôi trồng thủy sản và thương mại dịch vụ Tiên Đạt (Thái Thụy)... Những đóng góp của các HTX này nói riêng và các HTX trong toàn tỉnh nói chung đã được Liên minh HTX tỉnh ghi nhận, tôn vinh trong phong trào phát triển KTTC và nhân rộng các mô hình HTX

làm ăn hiệu quả tại địa phương. Qua đó kịp thời động viên, khen thưởng những cách làm hay, những mô hình sáng tạo và hiệu quả. Đến nay toàn tỉnh có 112 sản phẩm OCOP cấp tỉnh được xếp hạng 3 sao, 4 sao, trong đó có đóng góp 29 HTX nông nghiệp với 33 sản phẩm OCOP.

Quỹ tín dụng nhân dân đã triển khai nhiều sản phẩm dịch vụ thiết thực đáp ứng nhu cầu vốn cho sản xuất, kinh doanh, tạo điều kiện cho thành viên vay vốn phát triển sản xuất, giải quyết những khó khăn trong đời sống, hạn chế tình trạng tín dụng đen và thực hiện có hiệu quả mục tiêu giảm nghèo ở nông thôn. Các HTX trong lĩnh vực phi nông nghiệp hoạt động theo nguyên tắc tự nguyện, thành viên tham gia góp vốn vào HTX theo quy định của pháp luật, xây dựng phương án sản xuất, kinh doanh dịch vụ phù hợp với nhu cầu của thị trường, các phương án sản xuất, kinh doanh có tính khả thi cao. Nhiều HTX đầu tư máy móc, thiết bị, đổi mới công nghệ, khai thác tối đa nguồn nguyên liệu tại địa phương.

Nhằm phát huy hơn nữa trách nhiệm của mình trong giai đoạn mới, Liên minh HTX tỉnh sẽ tập trung làm tốt vai trò là tổ chức đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của các tổ chức KTTC, góp phần vào sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Bên cạnh đó, phát huy vai trò hướng dẫn, chia sẻ thông tin, vận động thực hiện các chính sách đối với KTTC. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước về KTTC, HTX mà trọng tâm là Nghị quyết số 20-NQ/TW, ngày 16/6/2022 Hội nghị lần thứ năm Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả kinh tế tập thể trong giai đoạn mới; Chương trình hành động của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Kế hoạch của UBND tỉnh thực hiện Nghị quyết số 20-NQ/TW; tiếp tục nâng cao nhận thức về KTTC, HTX trong hệ thống Liên minh HTX.

TRẦN VĂN TOÀN
Ủy viên Ban Chấp hành Liên minh HTX Việt Nam, Chủ tịch Liên minh HTX tỉnh

Nuôi tôm công nghệ cao tại HTX Thanh niên nuôi trồng thủy sản và thương mại dịch vụ Tiên Đạt (Thái Thụy).

Tư duy mới của các HTX nông nghiệp

Đổi mới tư duy nhằm nâng cao hiệu quả sản xuất, kinh doanh, củng cố vai trò "bà đỡ" cho nông dân đang hiện hữu ở nhiều HTX nông nghiệp trên địa bàn tỉnh. Đây là cơ sở để thực hiện hiệu quả chiến lược xây dựng ngành nông nghiệp sinh thái, nông thôn hiện đại, nông dân văn minh.

Vùng liên kết sản xuất của HTX DVNN xã An Ninh (Quỳnh Phụ).

Với yêu cầu chuyển đổi hoạt động theo mô hình HTX kiểu mới, HTX DVNN xã An Ninh (Quỳnh Phụ) đã có những thay đổi phù hợp, phát huy vai trò tập hợp, định hướng cho nông dân ứng dụng có hiệu quả các tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất; chú trọng thiết lập mối liên kết sản xuất nhằm gia tăng giá trị và lợi nhuận trên cơ sở giảm giá thành đầu vào, xây dựng thương hiệu nông sản tạo đầu ra ổn định. HTX đã đầu tư mua sắm 3 máy cấy, 1 máy làm đất, 2 máy phun thuốc trừ sâu, 1 máy bón phân để phục vụ thành viên. Dịch vụ của HTX đã có sức cạnh tranh và làm "lành mạnh hóa" các dịch vụ phục vụ cho sản xuất tại địa phương. HTX còn đứng ra quy tụ 8 máy gặt của địa phương và các máy tính ngoài về phục vụ nông dân với giá hợp lý, bảo đảm an ninh trật tự tại địa phương.

Bà Nguyễn Thị Mai, Giám đốc HTX cho biết: Vụ mùa này, chúng tôi xây dựng 3 vùng liên kết sản xuất với diện tích 30ha. Ngoài việc được bao tiêu sản phẩm, các thành viên tham gia liên kết còn được hưởng giá dịch vụ làm đất, gieo cấy, thu hoạch thấp hơn so với gieo cấy tự do 100.000 đồng/sào từ đó hiệu quả sản xuất được nâng cao. Từ việc trang bị máy móc, HTX đứng ra vệ sinh đồng ruộng, khơi phục lại những mảnh ruộng hoang hóa sau đó bàn giao lại cho các cá nhân tích cực sản xuất, động viên khuyến khích họ bằng cách miễn phí dịch vụ trong 2 năm. HTX tiếp tục khôi phục các diện tích khác.

Cách làm này của HTX DVNN xã An Ninh được cấp ủy, chính quyền địa phương và người dân đánh giá rất cao. HTX cũng xây dựng thương hiệu gạo làng Giành theo tiêu chuẩn chất lượng, bảo đảm vệ sinh an toàn thực phẩm, nhân mắc truy xuất nguồn gốc đồng thời đăng ký tham gia chương trình OCOP của tỉnh. Đây cũng là HTX DVNN đầu tiên trên toàn tỉnh có điểm giới thiệu và bán sản phẩm OCOP.

Nhận thấy nhu cầu về thực phẩm sạch trên thị trường hiện tại rất cao, đồng thời sản xuất rau theo hướng hữu cơ đang là xu hướng được chú trọng phát triển, HTX Nông nghiệp xanh xã Trung An ra đời, là đầu tàu dẫn dắt, kết nối thành viên trong sản xuất rau an toàn tiến tới hữu cơ. Ông Trịnh Văn Điểu, Giám đốc HTX cho biết: 40,6ha chuyên canh rau màu tại Trung An đều áp dụng quy trình sản xuất rau an toàn. Người dân Trung An sản xuất quay vòng từ 7 - 9 lứa rau/năm, cung cấp ra thị trường từ 15 - 25 tấn/ngày với 23 - 25 chủng loại rau. Để hướng tới sản xuất hữu cơ, HTX đã đầu tư lắp đặt 6 nhà màng theo tiêu chuẩn Israel, tổng diện tích 2.500m²,

quy vùng 10ha sản xuất theo tiêu chuẩn VietGAP. HTX tập huấn cho thành viên quy trình, kỹ thuật sản xuất từ khâu xử lý đất, ủ đất, lên luống, ương giống, chăm sóc, thu hoạch đến đóng gói sản phẩm. Trong quá trình chăm sóc, HTX tuyệt đối không sử dụng các chất kích thích sinh trưởng mà chỉ sử dụng phân bón hữu cơ từ các loại phân chuồng, phụ phẩm từ các loại rau, củ, quả... và sử dụng chế phẩm thuốc trừ sâu sinh học. Nhờ đó, HTX đã triển khai sản xuất được 7 loại rau đạt tiêu chuẩn VietGAP và OCOP. Thời gian tới, HTX tiếp tục chú trọng sản xuất nông nghiệp hữu cơ bền vững; mở rộng mô hình và phổ biến rộng rãi quy trình kỹ thuật tới hộ nông dân trên địa bàn để thực hiện chuỗi liên kết sản xuất. Đồng thời, HTX hướng tới sản xuất kết hợp du lịch trải nghiệm, góp phần tạo môi trường cho học sinh, sinh viên tìm hiểu nông nghiệp sạch và giá trị của nông nghiệp hữu cơ đối với con người, môi trường sống.

Toàn tỉnh hiện có 344 HTX nông nghiệp, trong đó 315 HTX tổ chức lại hoạt động theo Luật Hợp tác xã năm 2012, 29 HTX thành lập mới, riêng năm 2022 có 6 HTX thành lập mới. Có trên 250 HTX tham gia liên kết sản xuất, tiêu thụ sản phẩm với 20 doanh nghiệp trong và ngoài tỉnh với tổng diện tích gieo trồng có hợp đồng liên kết tiêu thụ sản phẩm đạt trên 10.000ha/năm.

Bà Nguyễn Thu Hà, Phó Chủ tịch Liên minh HTX tỉnh cho biết: Để phát triển, HTX cần sự thay đổi nhận thức, tư duy từ người trực tiếp tham gia HTX, trực tiếp quản lý HTX đến những cơ quan quản lý HTX theo hướng chuyển đổi "tư duy sản xuất nông nghiệp" sang "tư duy kinh tế nông nghiệp". Đứng trước yêu cầu sản xuất xanh tạo sản phẩm sạch, việc bảo vệ môi trường xanh, sạch trong cả quá trình canh tác nông nghiệp là một trong những điểm mấu chốt giúp các HTX nông nghiệp của tỉnh định vị được thương hiệu và chỗ đứng trên thị trường. Đây cũng là nền tảng để HTX có những chiến lược phát triển bền vững trong tương lai.

LƯU NGÂN

Môi trường xanh nhờ sức mạnh tập thể

Là HTX duy nhất trong lĩnh vực vệ sinh môi trường sau 4 năm thành lập và đi vào hoạt động, HTX Dịch vụ thu gom rác thải sinh hoạt xã Đông Kinh (Đông Hưng) góp phần quan trọng giữ gìn và cải thiện môi trường tại địa phương. Đã thành thông lệ, thứ năm và chủ nhật hàng tuần, các thành viên HTX Dịch vụ thu gom rác thải sinh hoạt xã Đông Kinh lại tổ chức thu gom rác thải trên các tuyến đường, tại các đơn vị đóng trên địa bàn xã. Gắn bó với HTX từ ngày đầu thành lập, bà Phạm Thị Hoa cho biết: Chúng tôi đã quen với công việc dù nắng hay mưa. Tôi cảm thấy vui vì công việc của mình có ý nghĩa, góp phần bảo vệ môi trường. Mặt khác, có thu nhập ổn định, các chế độ thăm hỏi khi ốm đau, bảo hiểm y tế... đầy đủ.

Thành lập và đi vào hoạt động từ tháng 1/2019 với 49 thành viên, với sự quan tâm của cấp ủy, chính quyền cùng nỗ lực của Hội đồng quản trị và các thành viên, hoạt động của HTX ngày càng ổn định, mang lại hiệu quả rõ rệt. Đến nay, HTX có 60 thành viên. Bà Phạm Thị Chiu, Chủ tịch Hội đồng quản trị, Giám đốc HTX cho biết: Đây là mô hình mới, hoạt động theo Luật Hợp tác xã, tự tu, tự chỉ, thành viên Hội đồng quản trị là những chị em cao tuổi lại không có chuyên môn, nay chịu trách nhiệm quản lý, điều hành HTX nên có nhiều trở ngại. Khi mới thành lập, tôi và các thành viên phải đến từng nhà dân để thuyết trình về dịch vụ. Người dân ban đầu chưa quen và chưa tin tưởng nên chưa sẵn sàng tiếp nhận và ký kết hợp đồng. Trong quá trình hoạt động, HTX đã xây dựng kế hoạch thu gom rác thải một cách khoa học, hợp lý, đồng thời chú trọng vệ sinh môi trường theo quy định

của tỉnh do vậy đã tạo được sự đồng thuận của người dân, từ đó chúng tay, ủng hộ để thực hiện tốt công tác thu gom rác thải, chất thải trên địa bàn. Việc quét dọn và gom rác thải được thực hiện cố định vào thứ năm và chủ nhật hàng tuần, rác thải sinh hoạt sau khi thu gom được vận chuyển đến bãi tập kết để đưa đi chôn lấp, xử lý. Với sự kiên trì, quyết tâm, đến nay ngoài 2.500 hộ dân trong xã và xã lân cận, HTX thu gom rác thải sinh hoạt cho 5 đơn vị trên địa bàn xã. Khi chưa có HTX thì tỷ lệ đóng phí vệ sinh môi trường chỉ đạt 70% nhưng hiện HTX đã thu được khoảng 95% tổng số hộ dân trong xã.

Ngoài thực hiện tốt dịch vụ thu gom rác thải, mỗi thành viên HTX còn là những tuyên truyền viên tích cực cho hội viên, phụ nữ và nhân dân nâng cao nhận thức, hành động bảo vệ môi trường tại khu dân cư, nhất là có ý thức trong việc

phân loại rác tại nguồn, sử dụng các loại lá, túi giấy... Ngoài ra, mỗi quý HTX còn tổ chức cho thành viên thu gom, vứt rác trên các tuyến sông, mương máng. Ông Bùi Đức Mạo, thôn Kinh Nậu cho biết: Khi chưa có HTX, người dân tiện đâu bỏ rác ở đó, thậm chí ném cả xuống sông gây ách tắc dòng chảy. Từ ngày HTX thành lập và hoạt động, môi trường thôn được cải thiện rõ rệt, sạch từ nhà ra đường. Mỗi người dân chúng tôi tự giác nâng cao ý thức, trách nhiệm giữ gìn cảnh quan chung khi thấy sự trách nhiệm, vất vả của thành viên HTX.

Đánh giá về hiệu quả hoạt động của HTX, ông Trương Thanh Sơn, Phó Chủ tịch Liên minh HTX tỉnh cho biết: HTX hoạt động theo mục tiêu chung vì một môi trường không ô nhiễm, chính vì vậy dù gặp phải không ít khó khăn nhưng với trách nhiệm cộng đồng, toàn thể thành viên HTX luôn nỗ lực, cố gắng. Thời gian tới, Liên minh HTX tỉnh sẽ tuyên truyền, vận động thành lập mới các HTX môi trường nhằm đáp ứng nhu cầu thu gom rác thải, tạo việc làm, thu nhập ổn định cho thành viên.

NGÂN HUỖN

Hoạt động hiệu quả của HTX Dịch vụ thu gom rác thải xã Đông Kinh đã góp phần nâng cao nhận thức, ý thức trách nhiệm giữ gìn vệ sinh môi trường của người dân.